

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LXVIII (63) • ŠTEV. (Nº) 47

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES • 25 de noviembre - 25. novembra 2010

ZADOŠČEVANJE

ANDREJ FINK

Ko sem pisal zadnji prispevek za to kolumno, sem končal z mislijo, da nam bodo žrtve iz Kočevja, Teharij, Hude Jame in od drugod izprosile še mnogo lepih sadov. Nisem se mogel nadejati, da se bo vsaj eden od teh pokazal tako kmalu. Mislim na mašo, ki je bila darovana 29. oktobra v Angliji „za vse slovenske žrtve pobojev v poletju 1945“, kot so zapisali prireditelji.

Dogodek je bil nepričakovan in je po pomenu daljnosežen. Odprl je vrata drugim pravnim in popravnim dejanjem, ki bodo še prišla. Maša je bila napovedana kot spomin na žrtve. Jedro je bila molitev. Dejanje je bilo religiozno in v ožjem pomenu nepolitično, a je bilo javno. Ker je bilo javno, sta dejanje samo in njegova narava končno bila presežena, ker se je bolj na široko dotikala družbe. V družbenem življenju imamo prireditve različne narave: verske (npr. papeževi pastoralni obiski po svetu, množična romanja v Meko), športne (svetovno nogometno prvenstvo, olimpijade), kulturne (koncerti na prostem, knjižni sejmi) in druge. Te prireditve niso politične, imajo pa lahko politični učinek. Zgodovina diplomacije pozna veliko takih primerov. Znano je, da je duhovna razsežnost lastna človeški naravi in prav zato spada v širšo, tudi politično sfero.

Seveda je bila ta maša nekaj bistveno religioznega. Vendar je bila darovana za neizpodbiten zgodovinski dogodek, v katerem so bili pokončani „večinoma slovenski katoličani“, kot je dejal edinburški kardinal O'Brien. Govora je bilo o resnici. V tem je bistvo. Posebno pomembna je bila navzočnost škofa, predstavnika uradne anglikanske Cerkve, katere glava je prvi politik v Združenem kraljestvu, kraljica Elizabeta. (Mimogrede: ko je bil julija letos predsednik Pahor v Rogu pri maši in tam govoril, ali je bilo to religiozno ali politično dejanje? In kje je v tem primeru od prevladnih glasov tako čuvana ločitev med Cerkvijo in državo?)

Prav je, da se poudarja religioznost trenutka po namenu organizatorjev. Ko pa je ta namen presežen, moramo Slovenci upoštevati, kaj so hoteli plemeniti britanski bratje po veri po svojih predstavnikih obžalovati in za kaj duhovno zadoščevati: za hudo „napačno odločitev britanske vojske“. Po izražanju preminulega režima so britanski vojaki bili „pomagači“, ki so Titovim partizanom omogočili, da so izvršili slovenski genocid.

Resnica o tem bo še močnejše prihajala na dan in storilce in zagovornike povojnih pobojev potiskala v slepo ulico.

(Po Družini)

Ne bo sodelovala

Katoliška cerkev ne bo sodelovala v javnih razpravah na temo sprememb zakona o verski svobodi, so sporočili iz tiskovnega urada Slovenske škofovske konference (SŠK). Kot so zapisali, bi javnost udeležbo predstavnikov Katoliške cerkve na sredinem posvetu lahko razumela kot podporo pripravi nove zakonodaje.

„Tema posveta bo predstavitev javne razprave o izhodiščih za pripravo nove zakonodaje s področja verske svobode in verskih skupnosti. Menimo, da bi javnost udeležbo predstavnikov Katoliške Cerkve na posvetu lahko razumela kot podporo pripravi nove zakonodaje, obenem pa tudi kot strinjanje s stališči, da je veljavni Zakon o verski svobodi nezadosten,“ je zapisal predsednik Slovenske škofovske konference, ljubljanski nadškof metropolit Anton Stres.

„V Katoliški Cerkvi smo mnenja, da je obstoječi zakon, ki ureja delovanje Cerkva in verskih skupnosti, ustrezen in da ni razlogov za pripravo nove zakonodaje. V izjavi Sveta krščanskih Cerkva, v katerega smo povezani skupaj z Evangeličansko in Srbsko pravoslavno Cerkvijo, in Islamske skupnosti v Republiki Sloveniji smo 9. novembra 2010 zapisali, da izhodišča in napoved nove zakonodaje o verskih in svetovnonazorskih skupnostih razumemo kot instrumentalizacijo vere in Cerkve v politične namene, zato na omenjenem posvetu kot tudi v drugih javnih razpravah na to temo ne nameravamo sodelovati,“ poudarja nadškof Stres.

BRITANSKO-SLOVENSKA KOMISIJA

Vsi lahko podpišemo pobudo

V našem tedniku smo že poročali o spravi maši, ki je potekala v Angliji ob spominu na žrtve prisilnih vračanj slovenskih domobrancev v letu 1945. Ob tej priložnosti pa so zbrani, pod okriljem Študijskega centra za narodno spravo, podvzeli iniciativo za ustanovitev skupne komisije, ki naj strokovno razižče in objavi takratne dogodke, kot korak k narodni spravi. Pobuda se glasi:

„Zbrani na spominski slovesnosti z mašo v Great Missendenu, Velika Britanija, 29. oktobra 2010, v spomin na žrtve kot posledice britanske vrnitve Slovencev iz taborišča Vetrinj po drugi svetovni vojni maja 1945, predlagamo britanskim in slovenskim oblastem ustanovitev britansko-slovenske zgodovinske komisije, ki bo zbrala in ovrednotila vse dokumente in pričevanja ter pripravila skupno poročilo.“

Pobuda na spominski slovesnosti v Veliki Britaniji so med drugimi podpisali: Andreja Valič, direktorica Študijskega centra za narodno spravo, Tamara Griesser-Pečar, zgodovinarica, Nikolai Tolstoy, zgodovinar, John Corsellis - avtor knjige Slovenija 1945, Marcus Ferrar - avtor knjige Slovenija 1945, Evelina Ferrar, Keith Miles, predsednik Društva britansko-slovenskega prijateljstva, Jože Dežman,

predsednik Komisije za prikrita grobišča in bivši direktor Muzeja novejšje zgodovine Slovenije, Milan Zver, poslanec Evropskega parlamenta in član parlamentarne skupine Evropskega parlamenta za spravo evropskih zgodovinskih, Lojze Peterle, poslanec Evropskega parlamenta, prvi predsednik Vlade RS, Anton Stres, ljubljanski nadškof in metropolit, Ljubo Sirc, profesor ekonomije, Lisl Biggs Davidson, direktorica Inštituta CRCE, Stanislav Cikanek, župnik za Slovence v Veliki Britaniji, Jože Plut, vojaški vikar v Slovenski vojski, Timothy Russ, župnik v Great Missendenu, Alan Wilson, škof v Buckinghamu, Valentin Z. Mohar, predsednik Svetovnega slovenskega kongresa za Veliko Britanijo, Ivan Lavrič, Charles Crawford, novinar, Diana Poberaj, Peter Corsellis, Tomaž Slivnik in drugi.

Študijski center za narodno spravo vabi, da vsi Slovenci blage volje podpišemo to pobudo. Tudi v Argentini teče zadevna akcija. Po sklepu Medorganizacijskega sveta na seji dne 18. novembra, se bo v vseh naših Domovih in organizacijah zbiralo podpise. Izjava in podpisne pole so na razpolago pri predsednikih in/ali odbornikih naših Domov. Vabimo rojake, da se velikodušno odzovejo vabilu in izrazijo svoje soglasje ob tej iniciativi.

SVET ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU

Mladi so prednost

Dne 22. novembra 2010, je v Ljubljani potekala 5. seja Svet vlade za Slovence v zamejstvu, ki ji je predsedoval predsednik Vlade RS Borut Pahor. Tema tokratne razprave je bila Novi izzivi na področju sodelovanja mladih Slovencev v zamejstvu.

Svet Vlade RS za Slovence v zamejstvu je začel 21. junija 2010 razpravo o izzivih na področju gospodarstva, znanosti in mladih. Namen sedanje seje je bil nadaljevati razpravo o izzivih na področju sodelovanja mladih Slovencev v zamejstvu in obravnava Akcijskega načrta za sodelovanje in podporo mladim Slovcem v zamejstvu in po svetu, ki so ga na Uradu prejšnji teden predstavili javnosti in zainteresirane povabili k sodelovanju pri oblikovanju končnega strateškega dokumenta Urada.

Akcijski načrt podrobneje določa

konkretne naloge, njihove izvajalce, pričakovane rezultate, terminske okvire in druge pogoje za sodelovanje z mladimi pripadniki slovenske skupnosti zunaj Slovenije. Z omenjeno analizo se skuša ugotoviti, koliko je mladih pripadnikov slovenske skupnosti zunaj Slovenije zainteresiranih za delo na področjih ohranjanja jezika in kulture ter krepitev gospodarskih in drugih stikov. Kot ugotavlja analiza, je položaj po državah, kjer živijo Slovenci, različen; ponekod je interes za sodelovanje mladih večji, druge pa manjši, dejavnosti in udejstvovanje pa segajo od tradicionalnih druženj do povezovanja prek sodobnih internetnih in telekomunikacijskih poti. Ob tem je v Akcijskem načrtu še posebej izpostavljen interes mladih za študij v Sloveniji, za učenje slovenskega jezika in za udeležbo na poletnih šolah v Sloveniji; nekateri

mladi bi si želeli tudi večje udeležbe na področju gospodarskega sodelovanja. V sosednjih državah, npr. v Avstriji, pa si želijo tudi večjega sodelovanja pri obravnavi političnih vprašanih narodne skupnosti.

Naslednji dan je potekala v sejni sobi na Gregorčičevi 27 okrogla miza z naslovom „Izzivi na področju sodelovanja mladih pripadnikov slovenske skupnosti z RS“. Okroglo mizo je vodil minister prof. dr. Boštjan Žekš. Jasna je njegova izjava: „Mladi se morajo med seboj povezovati in se aktivno vključevati“. Na okroglo mizo so bili povabljeni mladi iz zamejstva in predstavniki mladinskih organizacij v Sloveniji. Namen okrogle mize je okrepiti sodelovanje med mladimi v zamejstvu in Slovenijo s pomočjo programov in projektov, ki jih izvajata ali podpirata Slovenija in Evropska unija.

Hrvaška zastopnica

Maja Seršič

Hrvaška vlada je za zastopnico Hrvaške na arbitražnem sodišču, ki bo odločalo o meji med Slovenijo in Hrvaško, 11. novembra imenovala Majo Seršič, so potrdili na hrvaškem zunanjem ministrstvu.

Seršičeva je predstojnica katedre za mednarodno pravo zagrebške pravne fakultete, kjer med drugim tudi predava mednarodno in pomorsko pravo. Povedala je, da je ob odločitvi hrvaške vlade počaščena, saj je na Hrvaškem veliko uglednih pravnih strokovnjakov.

Seršičeva je bila med letoma 1995 in 1998 članica hrvaških delegacij na srečanjih Konvencije ZN za pomorsko pravo ter Barcelonske konvencije o zaščiti Sredozemlja. Med letoma 1999 in 2001 je bila članica hrvaške komisije za meje. Od leta 2002 je arbiter za reševanje sporov o okolju in naravnih virih na Stalnem arbitražnem sodišču v Haagu. Leta 2007 pa je bila imenovana za soproredstavnico Hrvaške v tožbi Hrvaške proti Srbiji za genocid pred Meddržavnim sodiščem v Haagu.

Od leta 2008 je tudi članica mešane hrvaško-črnogorske komisije za pripravo pravnega postopka za določitev meje na morju med Hrvaško in Črno goro pred Meddržavnim sodiščem v Haagu.

Petčlansko arbitražno sodišče, katerega ustanovitev predvideva arbitražni sporazum, bo dokončno razsodilo o meji med državama, njegova razsodba pa bo za državi

zavezujoča. Po enega člana morata imenovati Hrvaška in Slovenija, ostale tri pa Evropska komisija.

Slovenija kandidata za člana sodišča še ni imenovala. Zakon iz leta 2001 o predlaganju kandidatov iz Slovenije za sodnike mednarodnih sodišč, ki velja tudi za člane mednarodne arbitraže iz Slovenije, med drugim določa, da mora ministrstvo za pravosodje objaviti razpis in nato prijave posredovati predsedniku republike, ki se nato do njih opredeli in potem primerne kandidata - ali pa tudi več - pošlje v državni zbor. Ta pa nato kandidata potrdi na tajnem glasovanju z večino vseh poslancev.

Arbitražni sporazum določa, da bo arbitražno sodišče z delom začelo po podpisu hrvaške pristopne pogodbe z Evropsko unijo. Vsaka pogodbenica mora nato sodišču v 12 mesecih predložiti memorandum utemeljitvijo svojih stališč. Pred tem pa morata državi imenovati arbitre, tri sporazumno, enega pa vsaka posamezno ter podrobno določiti vsebino spora.

Arbitražni sporazum, ki sta ga premier Borut Pahor in njegova hrvaška kolegica Jadranka Kosor podpisala novembra lani v Stockholmu, Slovenci pa so ga junija potrdili tudi na referendumu, bo postal mednarodnopravno zavezujoč po izmenjavi not o ratifikaciji. Glavni problem je dodatek hrvaške enostranske izjave k diplomatski noti.

SLOVENCİ V ARGENTINI

SLOMŠKOV DOM

Slavje zlate maše

V Slomškovem domu je Danijel Vrečar SDB praznoval svoj zlati mašniški jubilej.

Pozdrav narodnih noš

V nedeljo 14. novembra so se srenji v Domu pridružili sorodniki, rojaki, ki izhajajo iz Moravč na Gorenjskem in

Svečano somaševanje s prisotnimi sobrati

prijatelji salezijanca Danijela Vrečarja, da se skupaj Bogu zahvalijo za milost, da mu je naklonil visoko starost in 50-letnico duhovništva. Zlatomašnikova družina je iz Moravč in je ena od prvih begunskih družin iz avstrijskih taborišč, ki so se naselile v Ramos Mejiji. V sloviti Bajukovi gimnaziji v taboriščih Lienz in Spittal je Danijel naredil nižje

letnike srednješolskih študij. V treh begunskih letih so ta zavod obiskovale desetine bodočih duhovnikov (med njimi sedanja kardinala Alojzij Ambrožič in Franc Rode) in intelektualcev različnih poklicev v povojni Sloveniji v svetu.

Novo mašo je daroval 27. novembra 1960

Pri „ofru“: srečanje z „najmlajšim od junakov ...“

v cerkvi Marije Pomočnice v Don Boscovem zavodu v Ramos Mejiji, novomašni pridigar je bil Janko Mernik SDB, prepeval pa je ramoški cerkveni pevski zbor pod vodstvom Gabrijela Čamernika.

GOSTI IZ SLOVENIJE

Danijel je večino svojega duhovniškega življenja posvetil vzgoji mladine v salezijanskih zavodih po vsej Argentini. Ostal pa je povezan s slovensko skupnostjo, kateri v zadnjih letih tudi posveča več svojih moči. Ostal je tudi povezan z rodno domovino, še posebno pa z ljudmi in duhovniki iz Moravč. Zato se je slavja zlate maše udeležila tudi domovina. Na slovesnost so prihite-li: Anton Berčan, dekan v Ribnici na Dolenjskem, Lado Jaksetič, župnik v Velikih Laščah, p. Jože Urbanija, frančiškan iz Maribora in p. Karel Lavrič, jezuit iz Ljubljane; zadnji trije ožji rojaki iz Moravč.

PRISRČNO SLAVJE

Organizacijo praznovanja je prevzel Slomškov dom, skupno s sorodniki in družinami rojakov, ki izhajajo iz Moravč. Da bi se slavja lahko udeležilo čim več duhovnih sobratov je bila zlata maša napovedana za opoldansko uro, ko se je povsem napolnila velika dvorana Matevža Potočnika, ki je bogato okrašena (Gabrijela Tomazin Kastelic) služila kor bogoslužni prostor jubilejni sveti daritvi.

Zlatomašnik je vstopil obdan od narodnih noš, ministrantov in duhovnih sobratov: Franci Cukjati, Vlado Jaksetič, Anton Berčan, p. Karel Lavrič, msgr. Mirko Grbec, p. France Burja, p. Jože Urbanija, Janez Pintar, France Himmelreich, p. dr. Lojze Kukovica in Ivan Lužovec SDB. Slovesna pesem Zlatomašnik bod' pozdravljen mešanega

Pevski zbor je še polepšal slavje

pevskega zbora iz Slomškovega doma (vodstvo Marta Selan Brula, orgle Mirjam Klemenc Černe) je uvedla pozdrav slavljencu zlatomašniku: mladi v narodnih nošah Diana Smole in Natalija Javoršek sta pozdravili v verzih, Marko Koželnik pa je izročil slovenski šopek.

Zlatomašni pridigar Vlado Jaksetič je prinesel pozdrave božjega ljudstva iz rojstnih Moravč, ki se je na ta dan duhovno pridružilo slavju v Argentini. Orisal je zlatomašnikovo družino, kjer je od šestih fantov že pet pokojnih, med njimi tudi brat Valentin, duhovnik. Ozrl se je na bogata dušnopastirska leta v Gospodovem vinogradu.

Izredno številna udeležba rojakov je pokazala, kako ceni naš narod svoje duhovnike. „Ofra“ med mašo je bil le

Tudi pri kosilu je bilo veselo

zunanji izraz te ljubezni in spoštovanja ter hvaležnosti. Ko je zlatomašnik zapel zahvalno pesem se mu je pridružilo vse božje ljudstvo v mogočen akord: Bogu hvala za duhovnike! Dovršeno petje mešanega zbora je dalo službi božji res prazničen poudarek.

ZLATOMAŠNO KOSILO

Prijetno pomladansko vreme je pomagalo, da so se praznična omizja raztegnila iz gostinskega prostora v cvetoč vrt Slomškovega doma in ustvarila gostoljubno okolje. Kosilo so pripravili Veronika Javoršek in Marjanka Lenarčič Dobovšek s pomočnicami ter Franci Miklavc in Carlos Cepeda, postregli pa so mlajši fantje in dekleta iz Slomškovega doma.

Kosila so se udeležili tudi delegat prelat Jure Rode, prelat dr. Mirko Gogala in France Barle SDB ter okrog 250 gostov. Praznično vzdušje na slavju so povzdignili številni pozdravi: Marko Selan, Herman Zupan, Franci Cukjati, Simon Vrečar, Vlado Jaksetič, Anton Berčan, dr. Jure Rode, Alenka Jenko Godec, Lojze Lavrič, Angelca Klanšek in Neda Vesel Dolenc (na slavljenčevi novi maši mu je bila izročila šopek).

Fotografiranje po maši

Ganjen po tolikih prisrčnih besedah je zlatomašnik izrekel besedo hvaležnosti vsem, ki so mu izkazali toliko ljubezni in zvestobe. Vsa hvala in slava pa naj gre Bogu, kakor je izrazil v zlatomašnem geslu: „Naj Tvoje sem ljubezni znak, Gospod!“

J.T.

SKA

Luka Somoza - Osterc, koncert v Slovenski hiši

V soboto 30. oktobra je Slovenska kulturna akcija priredila koncert mladega baritonista, ki si uspešno odpira pot v

pevsko-glasbenem svetu.

Imel sem več priložnosti slišati Luko na komornih koncertih, kjer je delil zasedbo z drugimi pevci, in tudi v operah,

pri katerih je imel manjše vloge, sicer pri Romeou že tudi celo sceno Mercutio, ki jo - tako glasovno kot scensko - zelo uspešno izpelje.

Tokrat je bil samostojen koncert. V umno izbranem repertoarju, je popeljal poslušalce skozi razne stile in skladatelje; začel s Schubertom in Schumannom ter nadaljeval s Francozi, Duparc in (sicer Bask) Ravel. (Mimogrede, premalo izvajanega Duparca je zanimiva zgoščena celega opusa samospelov v izvedbi Marka Finka, Pije Brodnik in Metoda Plačiča, izdana v Sloveniji pred nedavnim). Posebno pri Ravelu,

ki ni prvokrat izvajan na koncertih, pokaže Luka svoje zmožnosti. Že v tem prvem delu koncerta je navdušil občinstvo, s čustveno interpretacijo in

dinamičnim razponom.

V drugem delu, po kratkem odmoru, nam je podaril „belcanto“, z zelo lepim italijanskim legatom in koloraturo, ruske arije in za konec Vilharja v dveh samospeljih na Prešernove verze. In pri tej zadnji skladbi se bom za trenutek ustavil. Vse kar je kvalitetnega pokazal skozi ves program je združil v „Mornarju“. Tu gre za upoštevanje stila, uravnovešenost pathosa, sproščenost gibov, ki so vedno brez pretiravanja spremljali tekst in melodijo, razpon, tako v dinamiki kot v obsegu, skratka, kar se lahko pričakuje od dobrega izvajalca. To ni padlo v prazen koš; publika je bogato in navdušeno odgovorila na podano umetnost. Za konec je izven programa dodal še „En starček je živel“, ki so jo poslušalci navdušeno sprejeli. Veliko se lahko pričakuje od Luke; usmerjen je očitno v pravo pot in po vsej verjetnosti ga čakajo uspehi v karieri.

Na klavirju ga je, kot običajno, spremljal tudi mlad glasbenik Demian Apicella. Dobro se razumeta in tako so izvedbe usklajene in sproščene, kar je posebno

pomembno pri samospelju, kjer je pevec absolutno izpostavljen. Ni odveč omeniti, da se v glavnem smatra komorni samospel kot duet pevca in klavirja, pri katerem je spremljava skoraj na isti ravni kot solistična vloga.

Med publiko, na veliko žalost ne preveč množično, kar bi potrebovalo poglavje posebej, je bil tudi Lukov učitelj pevske tehnike, Víctor Srugo, skozi čigar roke je šlo kar nekaj naših uspešnih pevcev: Vasle, Finki, Debevec..., Beležili smo lahko tudi kar lepo število obiskovalcev neslovenskega izvora. To je seveda dobrodošlo, a pričakovali bi lahko pretežno slovenski obisk.

Predstava je dr. Katica Cukjati, predsednica SKA, ki je tudi izrabila priložnost za oznanitev prihodnjih dejavnosti Slovenske kulturne akcije.

Preostane še želja, da bi se Luka naprej razvijal po tej pravi poti, in da bodo še priložnosti nastopov v Slovenki hiši ali drugje med nami. Da bi le-ti imeli bogatejši obisk.

Rok Fink

CASTELAR

43. pristavski dan

Lepo a vetrovno jutro nas je spremljalo v nedeljo, 31. oktobra, ko smo se Pristavčani in gostje zbrali na dvorišču na Pristavi za praznovanje 43. obletnice našega društva, pod geslom pesnika Toneta Kuntnerja: Slovenska Pristava „... je s srcem zgrajena ...! Bo trdna in trajna, če nam bo dom!“.

Slovesno smo sprejeli zastavonoše argentinske, slovenske in papeške

zastave v spremstvu skupine mladine in otrok oblečenih v argentinsko ter slovenske narodne noše. Sledilo je dviganje zastav ob doživetem petju obeh himen. Napovedovalka Maruška Batagelj Klemenčič je nato povabila navzoče v kapelo sv. Cirila in Metoda, kjer smo se udeležili sv. maše, ki sta jo darovala krajevni župnik g. Franci Cukjati ter pater dr. Alojzij Kukovica.

Med mašo je pritegnilo našo pozornost petje dekleškega zbora Milina, ki ga z veliko vnemo vodi prof. Marjana Jelenc Petrocco. Ubrani in že kar večji glasovi so razveselili naša srca. Spretni prsti ge. Anke Savelli Gaser so spremljali zborovsko in ljudsko petje. Končna zahvalna pesem nas je v mislih združila z vsemi rajniki, za katere se je darovala sv. maša, med katerimi je bilo veliko ljubiteljev Doma in požrtvovalnih Pristavčanov. Po maši smo se pomaknili v slavnostno okrašeno spodnjo dvorano, kjer nas je čakalo okusno kosilo in priložnost za daljši razgovor s prijatelji in znanci.

Napovedovalka Maruška je pričela popoldanski program s prijaznim pozdravom vsem navzočim in še posebej častnim gostom: sekretarka veleposlaništva v Buenos Airesu, ga. Mateja Lesar Markovič, častni konzul, g. Herman Zupan in soproga, predsedniki in predstavniki slovenskih domov in ustanov v Velikem Buenos Airesu, delegat slovenskih dušnih pastirjev v Argentini, msgr. Jure Rode, župnik g. France Cukjati, g. France Himmelreich in pa

ter dr. Kukovica. Sledile so pozdravne besede predsednika Andreja Goloba, ki nas je spomnil na potek 43. let plodnega kulturnega delovanja. Prav v zvezi s tem se je ustavil ob spominu pred kratkim umrlega Miha Gaserja, ki je vpeljal in oblikoval mladino v gledališko življenje. Pozdravom se je tudi pridružila ga. Alenka Jenko Godceter ga. Mateja Lesar Markovič, ki nas je spomnila na važno obletnico, saj je bil oktobra 1550 natisnjen prvi abecednik, delo Primoža Trubarja. Nato smo prisluhnili govoru Janeza Jelenc, dolgoletnega predsednika našega društva in vedno nesebičnega sodelavca v slovenski skupnosti.

DVANAJST JEZNIH MOŽ

Glavni del kulturnega programa je bila igra *Dvanajst jeznih mož*, drama severnoameriškega avtorja Reginalda Rosea, v prevodu Mateja Dolenca in režiji

Boštjana Modica. Na nekem sodišču v Združenih državah Amerike se razvija sodba, kjer je mlad fant obtožen očetomora. Po treh dneh sodbe je treba končno odločiti o njegovi krivdi. To je bistvo igre. Namreč, argument, dolg skoraj dve uri, poteka v enem samem prostoru, to je soba na sodišču, namenjena članom porote. V najbolj vročem poletnem dnevu se je v tej sobi sestalo dvanajst mož, ki jih je sodišče uradno imenovalo za porotnike. Glasovanje se od vsega začetka zaplete, ko samo eden izmed dvanajstih porotnikov glasuje za *ne kriv* zavedajoč se, da bi njegov glas obsodil obtoženca na smrt. Tako sproži nezaželeno debato, ki se je porotniki otepajo, saj menijo da je bilo jasno dokazano, da je fant kriv očetomora. Od tu dalje bo sledila podrobna analiza dokazov ter izjav vseh prič in lastnega obtoženca.

Med porotniki se bodo porajali utemeljeni dvomi, ugibanja in odkritja, ki jih bodo postopoma privedla do zaključka, da morda fant le ni kriv očetomora, kar bo ostalo potrjeno na koncu, ko bodo enotno glasovali za *ne kriv* in mu tako rešili življenje.

Do tukaj, argument.

Rose nam ponudi pravo človeško in življenjsko raznolikost. Različne sta-

lastnosti in slabosti in izkusili, kako zamotani so medčloveški odnosi.

Porotniške vloge so igrali: Karel Selan, ki je s svojim nastopom pokazal primerno držo predsednika porote; Marjan Kopač, kot najstarejši med porotniki, ki ni izgubil ne razsodnosti ne korajže pred mlajšimi prenapeteži; Martin Križ, imeniten v vlogi strastnega ljubitelja in navijača beisbolske ekipe, ki ne more preživeti brez svojega žvečilnega gumija; Aleks Zarnik v vlogi nestrpnega, ki lahko pride do agresivnosti; Miloš Mavrič, v solidnem liku razsodnega moža, ki je z utemeljenimi dvomi, pomisleki in predlogi razgibal glasovanje in postavil ostale može pred moralno vprašanje in porotniško odgovornost; Dominik Oblak, že znan in izkušen režiser in zelo dober igralec, to pot v odlični vlogi strogega moža, nepopustljivega do drugih in do samega sebe, ki se na koncu zgrudi od žalosti in nemoči, saj je očitno, da je v obtoženemu fantu videl lastnega sina, s katerim je zdavnaj pretrgal vez. Janez Kopač, Pavel Grohar, Franci Schifferer, Tone Tomaževič, Matjaž Čeč in Martin Zarnik, ostali porotniki, ki so predstavljali prilagodljivca, priseljence in tudi take, ki so izhajali iz revnega in marsikdaj tudi

zločinskega okolja, a so dorasli v delovnega in poštenega državljan. Tudi ti porotniki so lepo in vestno odigrali svoje vloge. Posebej omembe vreden je Patricio Kaplun, (stražnik), ki je nastopil v začetku in na koncu igre zelo sproščeno in s pravilno in razločno izgovorjavo, tako, da mu ne bi nihče pripisal da ni slovenskega rodu.

Za lepo in uspešno izvedbo te igre so pripomogli: šepetalki Helena Dolinšek in Mariči Dolinšek Conde; za sceno, ki je spoštovala originalno do potankosti, Andrej Golob, Tomaž Maček, Dani Čop, Martin Zarnik in Ivan Golob. Za maskiranje: Metka Havelka Magister; luči, Aleks Šuc in zvok, Adrijan Gaser.

Vso igralsko ekipo je vodil Boštjan Modic, kateremu čestitamo, saj je bila ta igra njegov prvenec kot režiser, za

kar si zasluži naše iskreno priznanje, ker je bila res lepa predstava!

Publika v dvorani je nagradila režiserja, igralce in pomočnike z dolgim ploskanjem, izraz zadovoljstva in hvaležnosti.

amh

Novi prevodi slovenske poezije

Julia Sarachu bere prevode slovenske poezije

17. novembra je založba Gog y Magog (beri Julia Sarachu) predstavila med drugimi nove prevode slovenske - tokrat izključno sodobne - pesnitve. Navzoča sta bila Ihan (izdaja samo v prevodu) in Čučnik (dvojezični kot ostali), ki sta prišla iz Slovenije za to priložnost. Tudi v Rosario sta se premaknila z istem namenom, saj so ta dela tudi tam predstavili. Torej novega je na voljo: „Ventanas nuevas“ (Nova okna, Primoža Čučnika), „Las odas inacabadas“ (Nedokončane hvalnice, Aleša Debeljaka), „La moneda de plata“ (Srebrnik, Alojza Ihana), in „Mujer ajeno“ (Pelin žena, Svetlane Makarovič, ki nas je pred nekaj leti tudi obiskala).

Prevajalci so razni, in sicer Pavel Fajdiga, Barbara Pregelj, Iván Reymóndez Fernández, María Florencia Ferré, Mojca Jesenovec (tudi ona brala, po kastiljsko) in Julia Sarachu.

Predstavitveni lokal je bil nabit. Seveda, vse skupaj so predstavili 11 knjig, a skoraj polovica slovenskih avtorjev. Pestro je bilo in na voljo so bile vse te knjige in tudi druge, že prej izdane, kot na primer Gregorčič v izvirnem jeziku in prevodu.

Navzoči smo bili tudi Slovenci. Imenovati nas ne bi bilo pomembno. Morda omenimo le Brino Svit iz Pariza, ki je znova tu na obisku. Je pa le verjetno, da - če izključimo oba pesnika in samo Julio - nas ni bilo deset ... od teh samo 5 argentinskih Slovencev, med temi mlada gospodična, tu rojena, že tretja generacija; vsa čast ji. V spomin mi je prišel naslov zanimive Zlobčeve knjige „Lepo je biti Slovenec, ni pa lahko“ ... veliko je bilo reklame, osebne, po spletu, na radiu; lepo bi bilo, da bi se slovenstvo kaj bolj podpiralo, na primer z obiskom na predstave kot ta (lahko se še marsikaj omeni, razstava Raška Podobnika mi pride v trenutku na misel). In spet je to tema za debato. Tako, da preostane samo, da damo v vednost, da so na voljo te knjige na trgu, in da so lepo sredstvo za širitev naše literature med neslovensko govorečimi tu v Argentini.

Hvala torej Juliji, ki se tako zanima za slovensko lepopisje; enako kot Mojci Jesenovec, brez katere se gotovo ti projekti ne bi uresničili. Naj ima Gog y Magog uspeh pri prodaji tega materiala, in naj še kmalu (kot že leta) izda nova slovenska dela.

Rok Fink

G. JOŽE
RAZMIŠLJA

Slovenija v
svetu

Ta izraz nam je domač. Ta naslov se nanaša na nas. Večkrat smo ga že slišali ali brali; pa tudi izrekli.

Je pa vprašanje, če smo se vedno tudi zavedali, kaj nam pomeni ali koga naj pomeni.

Slovenija v svetu smo mi Slovenci in naša mladina. Mi predstavljamo Slovenijo v svetu. Mi smo kakor poslanci Slovenije. Ne sicer imenovani po politični oblasti, kar so samo nekateri, a vsi smo njeni predstavniki. Po nas jo poznajo danes bolj kot prej nikoli.

Smo raztreseni po vsem svetu. V obeh Amerikah, v Evropi, v Kanadi, v Avstraliji, v Aziji in drugje. Vsak izmed nas je glas Slovenije, ki se sliši po vseh širinah. Po nas poznajo Slovenijo, dobro, boljše ali slabše, kakršni smo pač mi. Mi smo ogledalo Slovenije. Ona se zrcali v našem obnašanju, v našem govorjenju in v naših delih. Delamo ji čast, jo branimo, smo ji zvesti ali pa ne. Vse je odvisno od nas.

Zato moramo zelo paziti na nas same in na naše ljudi. Vse naše občestvo mora vedno govoriti in delati v korist Slovenije. Tako bomo izpolnili tudi naše dolžnosti do dežele, kjer živimo.

Vse to bo naš doprinos v korist Slovenije. Marsikaj smo ji dolžni in na drug način ji ne moremo povrniti, kakor z našo zvestobo. To je izraz ljubezni in zahvale za vse prejete dobrote duhovnega in svetnega bogastva.

Slovenija bo v svetu živela, dokler bomo to mi hoteli in dokler se bomo trudili, da jo bomo v resnici predstavljali.

To je naše lepo poslanstvo, katerega moramo biti veseli in nanj ponosni. Ne pričakujemo tega od drugih. Osebnostno prepričajmo o tem, da Slovenijo predstavljamo in prikazujemo mi, naša povezanost, naša zvestoba in naši zdravi in človeški odnosi do vseh, ki so nam dali streho in vse potrebno za življenje.

Tega bo vesela tudi Slovenija, ker bo lahko vedno računala z nami in mi ji bomo vedno v ponos.

